

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ООН В УКРАЇНІ В СФЕРІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

*Волков С. С., Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй, Україна
Козак Ю.В., КНУБА, Україна*

Анотація. Програма розвитку ООН (ПРООН) є глобальною мережею ООН в галузі розвитку, організацією, яка виступає за позитивні зміни та надає країнам доступ до джерел знань, досвіду та ресурсів задля допомоги людям в усьому світі будувати краще життя. В рамках програми енергозбереження та охорони довкілля, були проаналізовані причини, які уповільнюють впровадження енергозберігаючих технологій в житловій галузі. На основі отриманого аналізу, ПРООН запропонований цілісний та всебічний проект підтримки житлової сфери для стимулювання та впровадження енергоефективних технологій.

Постановка проблеми. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) є глобальною мережею ООН в галузі розвитку, організацією яка виступає за позитивні зміни та надає країнам доступ до джерел знань, досвіду та ресурсів задля допомоги людям в усьому світі будувати краще життя. ПРООН співпрацює з 177 країнами світу, допомагаючи їм знаходити власні шляхи розв'язання глобальних та національних проблем в галузі людського розвитку. Покращуючи свої власні можливості, країни мають змогу використовувати досвід та знання співробітників ПРООН та широкого кола її партнерів.

Аналіз стану досліджень. Світові лідери на межі тисячоріччя взяли на себе обов'язки по досягненню цілей в області розвитку, спрямованих, в першу чергу на зниження наполовину рівня бідності к 2015 року. ПРООН координує глобальні та національні зусилля по досягненню цих цілей. В рамках співпраці з українськими організаціями в сфері науки і освіти, в 2012 році департаментом по питанням енергетики та навколишнього природного середовища ПРООН була заслухана доповідь старшого викладача кафедри архітектурних конструкцій КНУБА Козака Ю.В. про діючі нормативні документи України в сфері енергозбереження і енергоефективності.

Мета статті. В Україні ПРООН зосереджується на трьох головних сферах діяльності: демократичне врядування та місцевий розвиток; подолання бідності, та досягнення Цілей розвитку тисячоліття адаптованих для України; енергетика та навколишнє природне середовище.

В кожній з цих тематичних сфер ПРООН забезпечує баланс між допомогою країні у розробці політико-правових документів, аналітично-дорадчою діяльністю, заходами з поліпшення спроможності українських партнерів та цільовими пілотними проектами. ПРООН працює в Україні з 1993

року.

Основна частина. Діяльність ПРООН на Україні в 2012 році в галузі енергетики та навколишнього природного середовища надана в таблиці з зазначенням у відсотках витрат на реалізацію проектів:

Розробка законодавчо-регуляторної бази	Зміна клімату, енергетика і енергоефективність	Сталий розвиток	Небезпечні хімічні речовини	Біорізноманіття	Міждународні води	Зменшення ризику надзвичайних ситуацій
Впровадження місцевих планів екологічного розвитку на територіях, постраждалих від Чорнобильської аварії Впровадження положень конвенції Ріо в законодавче і регуляторне поле	Трансформація ринку енергоефективного освітлення в Україні Біоенергетичні технології Стратегія низьковуглецевого росту в Україні Модернізація систем опалення та гарячого водопостачання в сільській місцевості	Програма сталого розвитку Луганської області	Зменшення використання технологій в озоноуймуючих промисловості	Відновлення та управління торф'яними болотами	Впровадження програм зменшення забруднення басейну Дніпра Моніторинг екологічного стану Чорного моря	Охорона здоров'я і підвищення безпеки шахтарів східної України Підвищення пожежної безпеки лісів і торф'яників
1,6%	66%	12,5%	4,4%	6,2%	4,7%	4,6%

Таким чином, згідно таблиці, видно, що біля 66 % фінансових витрат ПРООН в галузі екології, було спрямовано на програми, спрямовані на зміну клімату, енергоефективність та енергозбереження. Можна виділити п'ять головних векторів діяльності організації в цій галузі:

- зміна ринку освітлення, пошук можливості використання економічних та найбільш безпечних систем освітлення;
- біоенергетичні технології;
- стратегія низьковуглецевого зростання України;
- реконструкція систем опалення міст та сел України для збільшення її ефективності та зменшення втрат тепла;
- реконструкція будівель з ціллю зменшення тепловтрат огорожуваних конструкцій.

В якості прикладів по кожному з п'яти пунктів можна привести конкретні програми, багато з яких вже є реалізованими, деякі знаходяться в стадії реалізації або розробки.

Існує відомий факт не економної та недовговічної роботи традиційних ламп розжарювання. У відповідності з планом по переходу на енергозберігаючі технології та боротьбою з глобальним потеплінням, в багатьох країнах світу заборонили виробництво та продаж цих ламп. Україна також рухається в цьому напрямку. Однак, встановлюючи заборону на лампи розжарювання, необхідно їх замінити на відповідну альтернативу, якою є енергозберігаючі та світлодіодні

лампи. Ринок освітлення України є перенасичений товарами як сумнівної якості, так і товарами, які здійснюють шкідливий вплив на оточуюче середовище та здоров'я людини. Організація планує провести дослідження ринку задля виявлення таких товарів. Нажаль, в магазинах України існує великий відсоток енергозберігаючих ламп, які мають всі вищеченазані недоліки. Розроблюються пропозиції по регулюванню ринку в цій галузі шляхом удосконалення нормативної та законодавчої бази.

Біоенергетична програма – система відновлювальних джерел енергії. Україна є одною з країн, в якій сільськогосподарча біомаса знищується, замість того, щоб використовувати її для виробництва енергії. Безумовно, солома має свої особливості при спалюванні. Розроблені технології, які обходять недоліки цього матеріалу. ПРООН приймає активну участь в просуванні новітніх технологій.

Питання енергоефективності ізоляції будівель та ефективного використання систем опалення розкривають широке коло соціальних та економічних проблем, які потребують комплексного вирішення на всіх рівнях від отримання сировини для виробництва енергії до використання та збереження енергії кінцевим споживачем.

На прикладі житлового фонду України, складений аналіз існуючого положення. Житловий сектор України включає в себе 1 072 200 000 м² житлової площі (19 288 000 квартир). Близько 70% від загальної кількості квартир розташовано в багатоквартирних будинках, де проживають приблизно 34 мільйони людей. 90% родин мають власне житло, 5% проживають у помешканнях, що знаходяться в державній або відомчій власності, 2% орендують житло у приватних власників та 3% проживають у гуртожитках. Більша частина будинків побудована в 50-х – 90-х роках минулого століття та потребує значної реновації або капітального ремонту. За оцінками спеціалістів (матеріали Міжнародної фінансової корпорації), 80% всіх потреб у модернізації пов'язані з питаннями використання та збереження енергії.

Житлово-комунальний сектор України є вкрай неефективним з точки зору використання енергії. Він споживає 44% всіх енергоресурсів країни. Згідно з офіційними статистичними даними [1], найбільші витрати газу відбуваються в системі виробництва тепла для забезпечення централізованим опаленням: 22% тепла втрачається під час його виробництва, 25% під час транспортування та 30% – у кінцевих споживачів. Подальший аналіз теплових втрат у житловому секторі показує, що 42% тепла втрачається через огорожувальні конструкції будинків (стіни, стелю верхнього поверху, підвал) внаслідок їхніх незадовільних теплозберігаючих характеристик, 16% втрачається через вікна, 7% через дах та 30% через систему вентиляції [1].

Таким чином, як і в інших країнах регіону, житловий сектор споживає близько 40% всієї виробленої в Україні теплової енергії та 25% всієї електричної енергії, що робить цей сектор значним збільшувачем утворення парникових газів. Енергоефективність будинків в Україні в середньому приблизно в чотири рази нижча, ніж у країнах Західної Європи.

Пошук причин, які заважають спрямувати проблему енергоефективності

в Україні в бік покращення, представлений у звітах та аналітичних доповідях ПРООН. Системи центрального опалення, які перейшли до України як спадок радянських технічних норм, в сучасних умовах демонструють свою енергетичну неефективність. Низький ККД котельних, викиди продуктів горіння в атмосферу і значні тепловтрати трубопроводів, які транспортують теплу воду від теплоцентралі до споживача, потребують рішень по зміні існуючого положення речей.

Більш систематичний аналіз дозволяє виділити основні області проблем, що стосуються відсутності широкомасштабного ремонту житла, а саме:

1) Слабко розвинута правова база недостатня для підтримки процесу ремонту багатоквартирного житла. Чинний Житловий кодекс було розроблено за часів УРСР (у 1983 році), а законодавча база в цілому не створює достатніх стимулів для організації та належної роботи об'єднань співвласників житла, а ще в меншій мірі – для запровадження енергозбереження у будівлях та їхнього покращення. Існує значна кількість законів та підзаконних актів, прийняття або вдосконалення яких очікується. І хоча майже всі донорські ініціативи підтримують створення належної законодавчої бази, результати досі були невтішними.

2) Не сформовано ринку послуг з управління багатоквартирними будинками. Кількість суб'єктів господарювання, які надають такі послуги є незначною

Утворення об'єднань співвласників житла в Україні не є обов'язковим, а рівень поінформованості населення про їхню необхідність, роль та користь для громади залишається низьким. Таким чином на даний момент зареєстровано лише 12 037 таких об'єднань, що складає лише 15,5% багатоквартирного житлового фонду. Об'єднання мають право брати на себе управління та утримання будинку - спільної власності власників жилих та нежилих приміщень, але не завжди спроможні достатньо професійно зорганізувати таких співвласників. Реалізація заходів з енергозбереження вимагає ще більшого рівня компетентності та професійних знань, що створює значну проблему для об'єднань співвласників житла у реалізації можливих ініціатив за донорської підтримки.

Враховуючи вищезазначені труднощі, всі діючі донорські проекти докладають зусиль до створення об'єднань співвласників житла та підвищення їхньої спроможності управляти будинками та утримувати їх.

3) Заплутана та неефективна система експлуатації та утримання багатоквартирних будинків

Утримання 84,5% багатоквартирних будинків, що знаходяться у приватній власності, але в яких ще не створені об'єднання співвласників, все ще здійснюється в рамках старої системи силами спеціалізованих житлово-експлуатаційних контор. Їхня робота недостатньо прозора, а діяльність часто сумнівна для споживачів послуг з точки зору кількості та якості робіт та підвищення їхньої спроможності управляти будинками та утримувати їх.

4) Відсутність мотивації у власників житла щодо інвестування у заходи з підвищення енергоефективності

Субсидовані ціни/тарифи на житлово-комунальні послуги та відсутність засобів обліку споживання енергії не створюють будь-яких стимулів для організації заходів з енергозбереження та підвищення енергоефективності.

Законодавство, яке повинне запровадити сучасні європейські стандарти енергоефективності будинків, ще не прийняте, а загального розуміння необхідних заходів та переваг підвищення енергоефективності будівель бракує.

Невелика кількість пілотних проектів (на цей рік заплановані проекти AMP США, GTZ та один урядовий проект) з модернізації будівель для підвищення енергоефективності ще не завершені й не можуть продемонструвати перші результати.

Для формування думки мешканців щодо заходів з енергозбереження необхідна конкретна та практична інформація про те, які заходи є доступними та яку економію витрат на опалення вони дозволяють отримати.

Юридичне зобов'язання уряду взяти участь у першому капітальному ремонті (більше 90 відсотків якого практично пов'язані з покращенням енергоефективності) разом з усталеною практикою (державного і донорського фінансування) надання 90% субсидій для таких цілей сформували ставлення та очікування, які майже неможливо задовольнити та які у майбутньому мають змінитися.

5) Відсутність всебічного технічного підходу

Досвід інших країн регіону, які досягли більших успіхів у реалізації заходів з покращення енергоефективності будинків показує, що з точки зору співвідношення ціна-якість слід підтримувати та просувати лише заходи, що втілюються у складі оптимального технічного пакета. Це пояснюється необхідністю забезпечити належний розмір економії для того, щоб капіталовкладення окупилися.

Конкретно у випадку України існує ще одна дуже важлива проблема: відсутність приладів обліку споживання має подвійний негативний ефект: він не лише знищує будь-яку мотивацію економії енергії та створює умови для недбалого її витрачання з боку споживачів, але й, що навіть гірше, сприяє інтересам опалювальних компаній виробляти й продавати більшу за необхідну кількість енергії, та вимагати її оплати.

б) Фінансова неспроможність власників житла здійснити модернізацію з метою енергозбереження

Незалежно від якості технічної концепції та запланованих заходів, фактичне їхнє впровадження залежить від того, що можуть дозволити собі жителі та який обсяг заходів з енергозбереження буде ними профінансовано.

Модернізація для підвищення енергоефективності дорого коштує та зазвичай вимагає субсидування. Однак, обсяг та способи надання субсидій є дуже чутливим питанням та повинні ретельно продумуватися із урахуванням двох основних факторів: 1) обсяг субсидій повинний дозволяти більшості власників житла в одному будинку брати участь у заходах; та 2) він повинний бути обґрунтованим з політичної точки зору та точки зору платників податків. Окрім того, потреба у модернізації житла в країні має такі масштаби, що за сьогоденної практики 90% субсидування модернізації хоча б половини

будинків, які найбільше її потребують, не зможе бути здійснена у будь-який розумний термін.

7) Кредити практично недоступні

Вважається, що більшість власників житла братимуть кредити для фінансування модернізації. Але одержання кредиту в Україні на доступних умовах майже неможливе. Більшість причин цього характерна не лише для України:

(1) у власності об'єднань співвласників житла немає належного майна, яке може бути прийняте комерційними банками у якості застави для видачі кредитів. А іпотека не є ані працездатним, ані прийнятним варіантом для об'єднань співвласників у країнах – нових учасниках ЄС, чого можна очікувати і в Україні.

(2) Українські об'єднання співвласників не роблять фінансових накопичень у вигляді фонду капітального ремонту та/або модернізації, кошти з якого можуть бути використані для цілей застави;

(3) При цьому банки готові надавати кредити об'єднанням співвласників, за умови надійного обґрунтування здатності об'єднань співвласників їх повернути. Це стосується всіх власників житла у певному будинку, незалежно від більшості голосів, необхідної для прийняття рішення про звернення по кредит.

(4) Окрім того, ринкові ставки, за якими в Україні можуть бути одержані кредити, перевищують 20%, що ще більше здорожує модернізацію.

Для того, щоб мати успіх, ініціативи з модернізації будинків повинні ретельно вивчати всі вищезазначені чинники, розробляти та застосовувати *фінансові механізми*, що ґрунтуються на відповідній існуючій міжнародній практиці, пристосованій для реалій та потреб України.

8) Відсутність юридичних та практичних заходів соціального захисту

Внаслідок соціального складу власників окремого будинку, обов'язково існуватимуть сім'ї, які не зможуть дозволити собі додатково обтяжити свій бюджет видатками на модернізацію будівлі. Більше 7 відсотків населення подає заявки на субсидії з опалення; такі особи часто проживають в багатоквартирних будинках. Необхідно передбачити, щоб принаймні така частка населення могла б одержувати необхідну цільову допомогу. Міжнародний досвід показує, що нехтування цією складовою Фінансового механізму може поставити під загрозу всю програму, оскільки родини, практично неспроможні оплатити заходи з модернізації, голосують проти неї та ставлять під загрозу всю ініціативу об'єднання.

Лише цілісний підхід до проблем модернізації житла може забезпечити їхнє життєздатне рішення. Описані вище труднощі потребують цілісного та всебічного способу подолання.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Успішність створення життєздатної моделі модернізації багатоквартирних будинків для покращення енергозбереження залежить від:

I. Зміцнення потенціалу об'єднань співвласників житла як

організацій, що беруть на себе відповідальність за модернізацію.

Проект пропонуватиме підтримку для належної роботи об'єднань співвласників як механізму організованого професійного управління та утримання багатоквартирних будинків. Підтримка надаватиметься у наступних областях:

- Збільшення поінформованості приватних власників про покращення енергоефективності житла, а також про їхні обов'язки щодо спільної власності;

- Сприяння стабільній роботі об'єднань співвласників житла шляхом розбудови потенціалу виконавчих органів організовувати належне управління процесом модернізації. Це включає прийняття свідомого рішення про виконання робіт з покращення енергоефективності, забезпечення виконання вимог необхідних технічних стандартів, в тому числі проведення необхідної підготовки, такої, як технічна оцінка та енергетичний аудит, виготовлення необхідної технічної документації, вибір підрядників, технічний контроль якості робіт, енергетична паспортизація та інше.

З цільовими бенефіціарам буде проведено навчання, вони отримують консультації експертів, інструкції та допомогу для проходження всього процесу.

Проект призначений в першу чергу для міст середнього розміру та зареєстрованих об'єднань співвласників житла, обраних на конкурсній основі з переліку учасників діючих проектів (наприклад, АМР США, GTZ, МФК та ПРООН), з використанням вже належного рівня поінформованості, набутого досвіду та досягнутих результатів, а також щоб запобігти дублюванню зусиль Донорів.

II. Розробка та застосування комплексних технічних рішень.

Передбачена діяльність буде націлена на припинення процесу старіння будинків та доведення їхнього технічного стану до рівня європейських стандартів енергоефективності. Цей підхід ґрунтується на досвіді деяких інших країн - нових членів ЄС (Болгарії, Литви, Латвії, Польщі, Естонії та ін.) та орієнтований на пошук *оптимальної кількості заходів з енергозбереження з точки зору рентабельності*. З однієї сторони, технічна пропозиція повинна бути достатньо повною з точки зору енергоефективності, а з іншої – вона повинна також бути економічно обґрунтованою та привабливою для інвесторів (власників будинків).

Заплановані заходи включатимуть в себе встановлення приладів обліку та запровадження контролю споживання в якості передумови для запровадження заходів з енергозбереження. Облік як для будівель, так і для окремих квартир є необхідним для визначення кількості спожитої енергії з метою порівняння її з запланованою економією для спонукання до капіталовкладень у заходи з енергозбереження. З цього питання Проект може співпрацювати з проектом МФК.

За підтримки органів місцевої влади Проект забезпечить досягнення об'єднаннями співвласників угоди з підприємствами - виробниками комунальних послуг щодо розрахунку за спожиту енергію відповідно до

показань приладів обліку, що дозволить чітко показати фінансову економію від модернізації.

Буде розроблено набір заходів з енергозбереження та оцінено його вартість. Зазвичай найкраща рентабельність досягається застосуванням відносно широкого набору заходів: створення теплоізоляційної оболонки будівлі, заміна вікон, модернізація системи опалення і т. д. Буде підготовлено оптимальний (з точки зору рентабельності) пакет заходів з модернізації для подальшого використання об'єднаннями співвласників житла. Модернізація всієї будівлі виконуватиметься лише на підставі технічного та енергетичного аудитів як частин запропонованого набору.

В той же час необхідним буде математичне доведення того, що запропонований пакет заходів з підвищення енергоефективності дозволяє реальне повернення капіталовкладень головним чином за рахунок економії на комунальних платежах. З іншого боку, сума необхідного капіталовкладення повинна відповідати можливостям бюджетів більшості домогосподарств. Розроблену модель буде випробувано опитуванням потенційних вигодонабувачів. Проблему неплатоспроможних власників житла буде вирішено окремо, як це описано нижче.

III. Створення та випробування життєздатного з фінансової точки зору механізму, який поєднає урядову та донорську підтримку модернізації багатоквартирних будинків шляхом надання:

- Кредитних гарантій та відшкодування відсотків по кредитах;
- Системи фінансових стимулів для власників житла;
- Цільових субсидій для неплатоспроможних власників.

Пропонується створення Державного фонду стимулювання енергетичної ефективності житлових будівель з подвійною метою:

- а. надання кредитних гарантій та
- б. субсидування відсоткових ставок по кредитах (які на даний момент складають 24%) для забезпечення можливості для ОСББ отримувати кредити в комерційних банках.

Фонд буде створено у співпраці з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Мінрегіонбуд). Зацікавлені комерційні банки буде запрошено до співпраці з Фондом.

Фонд одержуватиме фінансування з різних джерел:

(а) Коштів Проекту - в якості початкового фінансування, що забезпечить стабільність зазначеної Діяльності, оскільки револьверний фонд сприяючи в отриманні субсидованих позик створює можливість проведення модернізації для набагато більшої кількості вигодонабувачів, аніж прямі субсидії; та

(б) Коштів Державного бюджету України – очікується, що Мінрегіонбуд забезпечить виділення коштів з державного бюджету, які зараз виділяються у формі прямих субсидій на фінансування перших капітальних ремонтів та реалізацію заходів з підвищення енергоефективності. Обґрунтуванням таких дій є вже прийняте зобов'язання про створення Фонду (спільно з об'єднаннями співвласників) для першого капітального ремонту. Шляхом реструктуризації прямої державної підтримки Проект передбачає скерування наявних

фінансових ресурсів уряду на досягнення довготривалого сталого ефекту.

(с) Коштів органів місцевого самоврядування

(d) Коштів фінансових установ у т.ч. міжнародних

По закінченні проекту **РФМ** буде легалізовано в установу що функціонуватиме поза рамками Проекту у тісній співпраці з урядом. Фонд забезпечуватиме можливість подальшого прийняття коштів від міжнародних фінансових установ, таких, як **МФУ, що беруть участь у ініціативі E5P**:

- Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)
- Європейський інвестиційний банк (ЄІБ)
- Північний інвестиційний банк (ПІБ)
- Екологічна фінансова корпорація Північної Європи (НЕФКО)
- Група Світового банку (МБРР та МФК) і т. д.

РФМ надаватиме об'єднанням співвласників житла доступ до кредитів на пільгових умовах в якості основного джерела фінансування заходів з покращення енергоефективності в рамках Проекту.

«Пільговими умовами надання кредиту» вважатимуться розмір відсоткової ставки та умови повернення, які дозволять більшій частині домогосподарств будинку, в якому створено об'єднання співвласників, реалізувати класичний/оптимальний комплекс заходів з енергозбереження з щомісячним фінансовим навантаженням що становитиме не більше ніж 25 євро на домогосподарство (для квартири середніх розмірів).

Параметри повинні відповідати наступним умовам: кредит покриває 100% видатків на капіталовкладення, а відсоткові ставки не перевищують 5%; термін сплати кредиту – щонайменше 10–15 років з фіксованою ставкою протягом 10 років, без комісій за дострокове погашення. Умови одержання належних гарантій, визначення критеріїв надання кредитів, спосіб оцінки ризику невиконання зобов'язань (для того, щоб унеможливити збагачення співвласників, які не виконують своїх зобов'язань за кредитом, за рахунок держави) та інші умови будуть детально розроблені на початку виконання проекту.

У належній схемі доступу до кредитів необхідно буде звернути увагу на дві типові складні вимоги комерційних банків для надання колективних кредитів об'єднанням співвласників: кредитоспроможність об'єднань співвласників житла та задовільна для банку застава. Здійсненні рішення буде розроблено на основі досвіду країн – нових членів ЄС (наприклад, гарним прикладом у цій сфері служить Польща).

При тому, що більшість приватних власників нестимуть більшу частину фінансових витрат на модернізацію, буде запроваджено детально продуману **систему фінансового стимулювання (СФС)**. СФС **включатиме в себе**:

- Безкоштовну (для власників житла) організаційну підтримку за необхідністю.
- Часткове субсидування витрат на модернізацію.

Проекту доведеться нести видатки, які є частиною процесу модернізації, але які не бажатимуть покрити власники житла, наприклад: проведення аудитів та виготовлення технічної документації, незалежний технічний нагляд (в ході

робіт з модернізації для забезпечення додержання вимог будівельних норм). Окрім того, для плавного переходу від поточної ситуації, в яких об'єднання співвласників одержують 90% субсидій від усіх схем з модернізації, що фінансуються державою або донорами, буде передбачено певну одноразову субсидію в якості стимулу для перших учасників та на суму, яка буде оціночно визначена на початку проекту. Після успішного виконання принаймні одного циклу проекту, коли буде видно результати та наслідки, можна очікувати збільшення потенційного інтересу до участі в схемі; відповідно, навіть менший розмір прямих субсидій може бути розглянутий.

Також забезпечуватиметься цільова допомога неплатоспроможним власникам житла (власникам з низьким рівнем доходу).

Якісно розроблена програма модернізації повинна передбачати можливість надання цільової допомоги власникам з низьким рівнем доходу. Домогосподарства з низьким рівнем доходу вимагатимуть додаткових заходів підтримки, таких як субсидування відсотків за кредитами відповідно до рівня доходу або відповідні до рівня доходу зменшення платежів за модернізацію. Наявність цільової допомоги зробить модернізацію, якої бажає більшість жильців, доступною для домогосподарств з низьким доходом. Критерії надання такої допомоги будуть розроблені додатково.

В якості джерела такого типу субсидій, а також для цілей сталості, Проектом буде розглянуто можливість використання коштів, які на даний момент органи місцевої влади виділяють, як пряме субсидування об'єднань співвласників для цілей ремонту будинків, на цільову допомогу домогосподарствам з низьким рівнем доходу (досвід Угорщини та/або Румунії може служити прикладом належної практики та підтримки з боку місцевої влади).

IV. Інформування та розбудова потенціалу основних зацікавлених сторін

Проект також зробить внесок у посилення інституційного потенціалу на державному та місцевому рівні, залучивши таких визначених зацікавлених учасників, як: профільне міністерство, органи місцевої влади, підприємства - виробники комунальних послуг, комерційні банки і т. д.

За останні декілька років програми підтримки були значно доопрацьовані з метою уникнення помилок, які вже були допущені у власній країні або за кордоном. Сьогодні такі програми частіше використовують більш цілісний підхід із надання спрощеного доступу до кредитів у комбінації з грантами та цільовою допомогою домогосподарствам з низьким рівнем доходу. Усі програми підтримки зараз зосереджують увагу на заходах з підвищення енергоефективності.

Література

1. Галузева програму енергоефективності та енергозбереження у житлово-комунальному господарстві. 2010-2014.
2. Матеріали Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних

Націй (ЄЕК ООН). 2008.

Аннотация

Программа развития ООН (ПРООН) является глобальной сетью ООН в области развития, организацией, которая выступает за позитивные изменения и предоставляет доступ к источникам знаний, опыта и ресурсов, чтобы помочь людям во всем мире строить лучшую жизнь. В рамках программы энергосбережения и охраны окружающей среды, были проанализированы причины, замедляющие внедрение энергосберегающих технологий в жилищной сфере. На основе полученного анализа, ПРООН предложен целостный и всесторонний проект поддержки жилищной сферы для стимулирования и внедрения энергоэффективных технологий.

Annotation

United Nations Development Programme (UNDP) is the UN's global development network, advocating for change and connecting countries to knowledge, experience and resources to help people build a better life. Acting within the framework of energy and environment practice are in Ukraine, UNDP made a root-cause analysis of slow implementation of energy efficiency technologies in residential area. On basis of analysis UNDP elaborated integral and comprehensive programmer to supporting the residential sector of Ukraine in implementation of energy efficiency technologies.